

Sağlıkta Dönüşüm Programı Altında, Türkiye'deki Sağlık Kurumlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Halil İbrahim Keskin, Aydın Unsal

Özet

Türkiye'de 2003 yılından itibaren, Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) altında, sağlık alanında önemli reformlar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, 2009-2014 döneminde SDP çerçevesinde gerçekleştirilen sağlık politikalarının etkileri altında, Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerin maliyet etkinliğini araştırmak, ayrıca bazı çevresel ve kurumlara özgü faktörlerin hastane etkinliği üzerindeki etkilerinin incelemektir. Çalışmamızda Sağlık Bakanlığı'na bağlı 300 hastanenin maliyet etkinlik hesaplamaları 2009-2014 yılları arası, panel veri kullanılarak, Veri Zarflama Analizi (VZA) ve Stokastik Sınır Analizi (SSA) yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ayrıca 2010 ve 2012 dönemleri öncesi ve sonrası için oluşturulan iki ayrı model yardımıyla, hastanelerin toplam faktör verimliliğindeki değişimler Malmquist Endeksi yöntemiyle hesaplanmıştır. Maliyet etkinliklerindeki değişimler ise SSA yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca, çalışmada iki farklı yöntemle elde edilen sonuçlar karşılaştırılarak sonuçların tutarlığı test edilmiştir. Alternatif yöntemlerden elde edilen sonuçlara göre, 2010 ve 2012 dönemleri öncesi ve sonrasında T.C. Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerin maliyet etkinliğinin arttığı görülmektedir. Fakat sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde bu artışın sınırlı kaldığı bulunmuştur. Ayrıca, diğer reformlarla birlikte, kamu hastanelerinin idari ve mali özerkliğe kavuşması, genel olarak hastanelerin maliyet etkinliğini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

JEL Kodları: C33, C61, I18

1 Department of Economics, Gazi University, Ankara, Turkey, halil.keskin27@gmail.com

2 Department of Economics, Gazi University, Ankara, Turkey, aunsal@gazi.edu.tr

Assessment of Efficiency of Health Institutions in Turkey, under Health Transformation Program

Abstract

Under Health Transformation Program (HTP), many important reforms have been carried out in health sector of Turkey since 2003. The purpose of the present study is to investigate the cost-efficiency of the Ministry of Health (MoH) Hospitals under the impacts of the HTP reforms during the period 2009-2014. Another aim of this study is to examine the effects of the some environmental and hospital specific factors on the efficiency of the MoH hospitals. In our study, cost-efficiency measurements of 300 MoH hospitals for the period 2009 – 2014, using panel data, have been performed with Stochastic Frontier Analysis (SFA) and Data Envelopment Analysis (DEA) approaches. Also, by using two models defined for the reform years, 2010 and 2012 separately, the variations in total factor productivity of the hospitals have been calculated by the method of Malmquist index, changes in the cost-efficiency have also been examined by the method of SFA. Also, comparing the results obtained by two different methods in this study, the consistency of the results was tested. According to the results obtained by alternative methods, the cost efficiencies of the MoH hospitals have increased during the pre and post reform years, but in the socio-economically disadvantaged regions productivity gains remained limited. Further, besides all other amendments in health sector, giving financial autonomy to MoH hospitals caused an increase in cost-efficiency.

Keywords: Hospital Cost Efficiency, Stochastic Frontier Analysis, Data Envelopment Analysis

JEL Codes: C33, C61, I18